

specifikace: K řízení o vypořádání SJM (bez ohledu na vyloučení části věci k samostatnému řízení) jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy ve smyslu obecné úpravy věcné příslušnosti soudů pro sporné občanské soudní řízení.

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

Ncp 112/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobkyně: **M. K.**
zastoupená advokátem JUDr. Zdeňkem Broumem
sídlem Lázeňská 479/15, 405 02 Děčín

proti
žalovanému: **B. K.**
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Steiningerem
sídlem Aloise Jiráka 1367/1, 415 01 Teplice

o vypořádání obchodního podílu v rámci vypořádání společného jmění manželů,
vedené u Okresního soudu v Děčíně pod sp. zn. 10 C 277/2019, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu v Děčíně (dále jen „předkládající soud“) dne 10. 3. 2014 domáhá vypořádání společného jmění manželů (dále i jen „SJM“). V podání ze dne 12. 5. 2016 žalobkyně uvedla, že mění („rozšiřuje“ XY žalobu o vypořádání SJM o vyplacení 500 000 Kč za 20% podílu ve firmě XY s.r.o., IČO 25420666 (dále i jen „Společnost“). Předkládající soud rozhodl ve věci vypořádání SJM rozsudkem ze dne 27. 6. 2018, č. j. 20 C 78/2014-129, v němž mimo jiné také výrokem III. vyloučil návrh na vypořádání obchodního podílu k samostatnému řízení. Vyloučení věci odůvodnil tím, že žalobkyně nedodržela zákonnou tříletou lhůtu pro vypořádání SJM, a proto „se nejedná o vypořádání SJM“. Vyloučená věc je vedena pod sp. zn. 20 C 277/2019.
2. Předkládající soud postupoval podle § 104a odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a předložil věc zdejšímu soudu jako soudu nadřízenému k rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu, a to proto, že „z vyjádření zástupců obou

účastníků shodně vyplývá, že věc není oprávněn projednat Okresní soud v Děčíně, neboť tato patří do věcné příslušnosti Krajského soudu v Ústí nad Labem“.

3. Žalobkyně s postupem předkládajícího soudu souhlasila.
4. Žalovaný se k postupu předkládajícího soudu nevyjádřil.
5. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušný. Pro určení věcné příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
6. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř. jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy, nestanoví-li zákon jinak.
7. Určení věcné příslušnosti okresních nebo krajských soudů (nejen podle § 9 o. s. ř.) závisí na předmětu řízení vymezeném žalobcem. Předmětem (sporného) řízení je nárok v procesním smyslu, jenž je tvořen dvěma složkami: předmětem nároku a základem nároku. Předmětem nároku jsou požadované účinky soudního rozhodnutí, vyjádřené v žalobním petitu (čeho se žalobce domáhá); základem nároku jsou skutková tvrzení, jež žalobce přednesl k odůvodnění svého nároku. Vymezení předmětu sporu je tedy věcí žalobce, což ostatně odpovídá i dispoziční zásadě ovládající civilní sporný proces.
8. Z obsahu spisu se podává, že žalobkyně se žalobou domáhala vůči žalovanému vypořádání SJM s tím, že manželství bylo rozvedeno ke dni 6. 5. 2013. V podání ze dne 12. 5. 2016 žalobkyně uvedla, že mění („rozšiřuje“) žalobu o vypořádání SJM o vyplacení 500 000 Kč za 20% podílu ve Společnosti. Předkládající soud rozhodl ve věci vypořádání SJM rozsudkem ze dne 27. 6. 2018, č. j. 20 C 78/2014-129, v němž mimo jiné také výrokem III. vyloučil návrh na vypořádání obchodního podílu k samostatnému řízení. Vyloučení věci odůvodnil tím, že žalobkyně nedodržela zákonnou tříletou lhůtu pro vypořádání SJM, a proto „se nejedná o vypořádání SJM“.
9. V projednávané věci je tak zřejmé, že žalobkyně uplatňovala požadavek na vypořádání obchodního podílu v rámci vypořádání SJM. Měl-li (snad) předkládající soud za to, že jde o samostatný nárok odlišný od nároku na vypořádání SJM, pak zde ovšem chybí vyličení rozhodných skutkových tvrzení odlišných od vypořádání SJM, o která žalobkyně svůj nárok na vypořádání obchodního podílu jinak opírala a dosud opírá. Žalobkyně v řízení o vyloučení věci jen (v podání z 5. 2. 2020 v reakci na obsah jednání pře předkládajícím soudem dne 6. 12. 2019) uvedla, že žaloba by neměla být zamítnuta, že „soud I. stupně zcela správně procesně postupoval, kdy celou uvedenou věc vyloučil k samostatnému řízení a to právě s ohledem na skutečnost, že ze strany žalobkyně byla až dne 12. 5. 2016 žaloba o vypořádání SJM rozšířena o vypořádání obchodního podílu ... a to právě s ohledem na uplynutí tří let od právní moci rozsudku o rozvodu manželství mezi účastníky“, a že získala inzerát na prodej Společnosti. Dodala, že předkládající soud by měl proto věc postoupit věcně příslušnému Krajskému soudu v Ústí nad Labem.
10. Z uvedeného vyjádření žalobkyně se ovšem nepodává nic o tom, že by měl být skutkový základ nároku vymezen jinak, než byl vymezen původně jako vypořádání SJM.
11. I když byla věc (část věci) o vypořádání SJM vyloučena k samostatnému řízení, nelze s ní nakládat bez příslušných procesních úkonů žalobkyně, která disponuje s předmětem řízení, jinak, než jako s řízením o vypořádání SJM (otázku důvodnosti nároku nelze zaměňovat s procesním uplatněním nároku). Soud si nemůže předmět řízení domýšlet (vymýšlet). Ostatně ani následná změna žaloby, kterou by došlo ke změně předmětu řízení, by již ani neměla (nemohla mít) vliv na rozhodné okolnosti, které tu byly v době zahájení řízení a které by byly určující pro posouzení věcné příslušnosti soudu.
12. V projednávané věci lze tak z obsahu podané žaloby usoudit pro účely procesního rozhodnutí o věcné příslušnosti soudu, že předmětem řízení (i) ve vyloučené věci je nárok na vypořádání

obchodního podílu (jako jedné z majetkových položek) v rámci vypořádání společného jmění manželů.

13. Ke sporu o vypořádání SJM jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy ve smyslu obecné úpravy věcné příslušnosti soudů pro sporné občanské soudní řízení podle § 9 odst. 1 o. s. ř., když se nejedná o spor (věc), pro který (kterou) by byla založena v prvním stupni věcná příslušnost krajských soudů podle § 9 odst. 2 o. s. ř. nebo podle jiného právního předpisu.
14. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. tak, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.
15. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 25. února 2021

JUDr. František Kučera
předseda senátu